

CHAPTER - 2

जूलिया और लूना

- एक दिन कुछ हट्टे-कट्टे लोग एक बड़े पेड़ को काटने पहुँचे, लेकिन एक लड़की ने उन्हें देख लिया। वह तुरंत पेड़ पर चढ़ गई और उसने नीचे उतरने से साफ़ मना कर दिया। ഒരു ദിവസം കരുത്തരായ കുറച്ചു ആളുകൾ ഒരു വലിയ മരം വെട്ടാൻ എത്തി, എന്നാൽ ഒരു പെൺകുട്ടി അവരെ കണ്ടു. അവൾ ഉടൻ തന്നെ മരത്തിൽ കയറുകയും താഴെയിറങ്ങാൻ പൂർണ്ണമായി വിസമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു.
- उन आदमियों ने पहले लड़की को प्यार से समझाया, फिर धमकाया और बहुत डराया, लेकिन वह टस से मस नहीं हुई और एक शाखा पर जा बैठी। आदमियों ने सोचा कि वह कभी तो नीचे उतरेगी। ആ മനുഷ്യർ ആദ്യം പെൺകുട്ടിയെ സ്നേഹത്തോടെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു, പിന്നീട് ഭീഷണിപ്പെടുത്തുകയും ഒരുപാട് ഭയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു, എന്നാൽ അവൾ വഴങ്ങാതെ ഒരു ചില്ലയിൽ പോയി ഇരുന്നു. അവൾ എപ്പോഴെങ്കിലും താഴെയിറങ്ങാതിരിക്കില്ല എന്ന് ആ മനുഷ്യർ കരുതി.
- दिन, हफ़्ते और महीने बीत गए पर लड़की नीचे नहीं उतरी। जब आस-पास के लोगों को पता चला, तो वे उसके लिए खाना, पानी, स्टोव, किताबें, गद्दा और कंबल जैसी ज़रूरत की चीज़ें ले आए। जूलिया ने प्रसन्न होकर उन्हें शुक्रिया कहा और पक्षियों की तरह पेड़ पर अपना घोंसला बना लिया। ദിവസങ്ങളും ആഴ്ചകളും മാസങ്ങളും കടന്നുപോയിട്ടും പെൺകുട്ടി താഴെയിറങ്ങിയില്ല. ചുറ്റുമുള്ള ആളുകൾ വിവരമറിഞ്ഞപ്പോൾ അവൾക്കായി ഭക്ഷണം, വെള്ളം, സ്ലൂ, പുസ്തകങ്ങൾ, കിടക്ക, കമ്പിളി തുടങ്ങിയ ആവശ്യസാധനങ്ങൾ എത്തിച്ചു നൽകി. ജൂലിയ സന്തോഷത്തോടെ അവർക്ക് നന്ദി പറയുകയും പക്ഷികളെപ്പോലെ മരത്തിൽ ഒരു കൂട് കൂട്ടുകയും ചെയ്തു.
- समय के साथ भयंकर बारिश, कड़ाके की ठंड, आँधी-तूफान और बर्फ़बारी हुई। इस कठिन समय में पेड़ ने लड़की को सुरक्षित रखा और लड़की ने पेड़ की रक्षा की। वे दोनों आपस में बातें करते; कभी लड़की पेड़ को कहानी सुनाती तो कभी पेड़ अपने पत्तों से हवा का राग सुनाता। കാലക്രമേണ കടുത്ത മഴയും കഠിനമായ തണുപ്പും കൊടുങ്കാറ്റും മഞ്ഞുവീഴ്ചയും ഉണ്ടായി. ഈ ദുഷ്കരമായ സമയത്ത് മരം

പെൺകുട്ടിയെ സുരക്ഷിതമായി കാത്തുസൂക്ഷിച്ചു, പെൺകുട്ടി മരത്തെയും സംരക്ഷിച്ചു. അവർ പരസ്പരം സംസാരിക്കുമായിരുന്നു; ചിലപ്പോൾ പെൺകുട്ടി മരത്തിന് കഥ പറഞ്ഞു കൊടുക്കും, മറ്റു ചിലപ്പോൾ മരം തന്റെ ഇലകളിലൂടെ വീശുന്ന കാറ്റിന്റെ ഊണും കേൾപ്പിക്കും.

- लकड़हारों के सेठ ने जूलिया को परेशान करने के लिए कई अजीब हथकंडे अपनाए; उसने पेड़ के नीचे तेज़ आवाज़ में लाउडस्पीकर बजाया और रात-रात भर ऊपर हेलीकॉप्टर उड़ाकर उसे सोने नहीं दिया । इसके बावजूद जूलिया ने बुलंद आवाज़ में कहा कि वे उनकी दोस्ती कभी नहीं तोड़ पाएंगे ।

മരംവെട്ടുകാരുടെ മുതലാളി ജൂലിയെ ശല്യപ്പെടുത്താൻ പല വിചിത്രമായ മാർഗ്ഗങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു; അവൻ മരത്തിന് താഴെ ഉച്ചത്തിൽ ലൗഡ്സ്പീക്കർ വെക്കുകയും രാത്രി മുഴുവൻ മുകളിൽ ഹെലികോപ്റ്റർ പറത്തി അവളെ ഉറക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടും, തങ്ങളുടെ സൗഹൃദം തകർക്കാൻ അവർക്ക് ഒരിക്കലും കഴിയില്ലെന്ന് ജൂലിയ ഉറച്ച ശബ്ദത്തിൽ പറഞ്ഞു.
- जूलिया और पेड़ की यह अनोखी दोस्ती पूरी दुनिया में मशहूर हो गई और उनके समर्थन में हज़ारों लोग वहाँ इकट्ठा होने लगे । इस एकजुटता को देखकर सेठ और उसके आदमी डर गए । पूरे 738 दिनों तक इंतज़ार करने के बाद, आखिरकार एक दिन वे आदमी चुपचाप वहाँ से जाने लगे ।

ജൂലിയുടെയും മരത്തിന്റെയും ഈ അപൂർവ്വ സൗഹൃദം ലോകമെമ്പാടും പ്രശസ്തമായി, അവർക്ക് പിന്തുണയുമായി ആയിരക്കണക്കിന് ആളുകൾ അവിടെ തടിച്ചുകൂടാൻ തുടങ്ങി. ഈ കൂട്ടായ്മ കണ്ട് മുതലാളിയും ആളുകളും ഭയന്നു. നീണ്ട 738 ദിവസത്തെ കാത്തിരിപ്പിനൊടുവിൽ, ഒടുവിൽ ഒരു ദിവസം ആ മനുഷ്യർ നിശബ്ദരായി അവിടെനിന്നും പിന്മാറാൻ തുടങ്ങി.
- जाते-जाते जूलिया ने सेठ से यह पक्का वादा ले लिया कि वे भविष्य में यहाँ के किसी भी पेड़ को कभी नहीं काटेंगे । इस तरह जूलिया के दृढ़ निश्चय से सारे पेड़ बच गए । उस लड़की का नाम जूलिया है और उस पेड़ का नाम लूना है ।

അവർ പോകുന്നതിന് മുൻപായി, ഭാവിയിൽ അവിടെയുള്ള ഒരു മരവും വെട്ടില്ലെന്ന് ജൂലിയ മുതലാളിയിൽ നിന്ന് ഉറച്ച വാക്ക് വാങ്ങി. അങ്ങനെ ജൂലിയുടെ ദൃഢനിശ്ചയം കാരണം എല്ലാ മരങ്ങളും രക്ഷപെട്ടു. ആ പെൺകുട്ടിയുടെ പേര് ജൂലിയ എന്നും ആ മരത്തിന്റെ പേര് ലൂണ എന്നുമാണ്.
- यह कहानी अमेरिकी पर्यावरण कार्यकर्ता 'जूलिया बटरफ़लाई हिल' के वास्तविक जीवन पर आधारित है, जो कैलिफोर्निया में लगभग 1,000 साल पुराने और 200 फुट ऊँचे रेडवुड पेड़ (लूना) को बचाने के लिए 10 दिसंबर

1997 से 18 दिसंबर 1999 तक (738 दिन) उस पर रहीं । उन्होंने इस अनुभव पर "द लिगेसी ऑफ लूना" नामक

किताब भी लिखी । കാലിഫോർണിയയിലെ ഏകദേശം 1,000 വർഷം പഴക്കമുള്ളതും 200 അടി ഉയരമുള്ളതുമായ റെഡ്‌വുഡ് മരം (ലൂണ) സംരക്ഷിക്കാൻ 1997 ഡിസംബർ 10 മുതൽ 1999 ഡിസംബർ 18 വരെ (738 ദിവസങ്ങൾ) അതിന്മേൽ താമസിച്ച അമേരിക്കൻ പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തക 'ജൂലിയ ബട്ടർഫ്ലൈ ഹില്ലിന്റേ' യഥാർത്ഥ ജീവിതത്തെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ളതാണ് ഈ കഥ. തന്റെ ഈ അനുഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവൾ "ദി ലെഗസി ഓഫ് ലൂണ" എന്ന പുസ്തകവും എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

एक रोज़: ഒരു ദിവസം हट्टे-कट्टे: തടിയും കരുത്തുമുള്ളവർ / ബലശാലികൾ पेड़: മരം लड़की: പെൺകുട്ടി झट: പെട്ടെന്ന് / വേഗത്തിൽ चढ़ गई: കയറി धमकाया: ഭീഷണിപ്പെടുത്തി डराया: ഭയപ്പെടുത്തി मैं नहीं उतरूँगी: ഞാൻ ഇറങ്ങില്ല चिल्लाई: നിലവിളിച്ചു / ഉറക്കെപ്പറഞ്ഞു शाखा: മരംകൊമ്പ് / ശാഖ आखिर: ഒടുവിൽ / അവസാനം शुक्रिया: നന്ദി गद्दा: മെത്ത कंबल: കമ്പിളി कपड़े: വസ്ത്രങ്ങൾ किताबें: പുസ്തകങ്ങൾ चहचहाई: സന്തോഷത്തോടെ മധുരമായി സംസാരിച്ചു (പക്ഷികൾ കളകൂജനം നടത്തുന്നത് പോലെ) चिड़ियाँ: പക്ഷികൾ	रात-रात भर: രാത്രി മുഴുവൻ तुम हमारी दोस्ती कभी नहीं तोड़ पाओगे: നിങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങളുടെ സൗഹൃദം ഒരിക്കലും തകർക്കാൻ കഴിയില്ല इकट्ठा होने लगे: കൂട്ടംകൂടാൻ തുടങ്ങി डर: പേടി / ഭയം चुपचाप: മിണ്ടാതെ / ഒച്ചയുണ്ടാക്കാതെ बुलंद आवाज़: ഉറച്ച ശബ്ദം / ഉയർന്ന ശബ്ദത്തിൽ अनोखी: അപൂർവ്വമായ / സവിശേഷമായ किस्सा: കഥ / സംഭവം दुनिया भर में: ലോകമെമ്പാടും मशहूर हो गया: പ്രശസ്തമായിത്തീർന്നു इर्द-गिर्द: ചുറ്റിലും / നാലുപാടും दोस्त: കൂട്ടുകാരൻ / സുഹൃത്ത് जंगलों: വനങ്ങൾ / കാടുകൾ कटाई रोकने के लिए: വെട്ടിനശിപ്പിക്കുന്നത് തടയാൻ तंबू: കൂടാരം (ടെന്റ്) अंततः: ഒടുവിൽ / അവസാനമായി समझौते: ഒത്തുതീർപ്പ് / കരാർ
---	---

घोंसला: കൂട്	बुलंद आवाज़: ഉറച്ച ശബ്ദം / ഉയർന്ന ശബ്ദത്തിൽ
बारिश: മഴ	तरकीबें: ഉപായങ്ങൾ / വഴികൾ
सर्दी: തണുപ്പ് / ശീതകാലം	अनोखी: വിചിത്രമായ / അപൂർവ്വമായ
आँधी: പൊടിക്കാറ്റ് (ചുറ്റും ഇരുട്ട് പരത്തുന്ന ശക്തമായ കാറ്റ്)	किस्सा: കഥ
तूफ़ान: കൊടുങ്കാറ്റ് (ശക്തമായ കാറ്റും മഴയും)	मशहूर हो गया: പ്രശസ്തമായിത്തീർന്നു
पत्तों: ഇലകൾ	ईर्द-गिर्द: ചുറ്റിലും / നാലുപാടും
हवा: കാറ്റ്	इकट्ठा होने लगे: കൂട്ടംകൂടാൻ തുടങ്ങി
सेठ: മുതലാളി / യജമാനൻ	इंतज़ार करने के बाद: കാത്തിരുന്നതിന് ശേഷം ((പ്രതീക്ഷിച്ചതിന് ശേഷം)
अजीबोगरीब: തികച്ചും വിചിത്രമായ	वादा ले लिया: സത്യം ചെയ്യിച്ചു / വാക്ക് വാങ്ങി
शोर मचाया: ബഹളമുണ്ടാക്കി	

1. जूलिया कितने दिनों तक पेड़ पर रही? (ജൂലിയ എത്ര ദിവസമാണ് മരത്തിൽ കഴിഞ്ഞത്?)

Ans : 738 दिनों तक (738 ദിവസങ്ങൾ)

2. जूलिया जिस पेड़ पर चढ़ी थी, उसका नाम क्या था? (ജൂലിയ കയറിയ മരത്തിന്റെ പേരെന്തായിരുന്നു?)

Ans : लूना (ലൂണ)

3. लूना कौन-सा पेड़ था? (ലൂണ ഏത് തരത്തിലുള്ള മരമായിരുന്നു?)

Ans : कैलिफोर्निया रेडवുड पेड़ (കാലിഫോർണിയ റെഡ്വുഡ് മരം)

4. लूना पेड़ लगभग कितने साल पुराना था? (ലൂണ മരത്തിന് ഏകദേശം എത്ര വർഷത്തെ പഴക്കമുണ്ടായിരുന്നു?)

Ans : लगभग 1,000 साल पुराना (ഏകദേശം 1000 വർഷം പഴക്കം)

5. जूलिया का जन्म कहाँ हुआ था? (ജൂലിയയുടെ ജനനം എവിടെയായിരുന്നു?)

Ans : मिसौरी के माउण्ट वेरनोन में (മിസോറിയിലെ മൗണ്ട് വെർനോണിൽ)

6. जूलिया किस नाम से जानी जाती हैं? (ജൂലിയ ഏത് പേരിലാണ് അറിയപ്പെടുന്നത്?)

Ans : जूलिया बटरफ़्लाइ हिल (ജൂലിയ ബട്ടർഫ്ലൈ ഹിൽ)

7. जूलिया ने अपने अनुभव पर कौन-सी किताब प्रकाशित की? (ജൂലിയ തന്റെ അനുഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച പുസ്തകം ഏതാണ്?)

Ans : "द लिगेसी ऑफ लूना" ("ദ ലെഗസി ഓഫ് ലൂണ")

8. 'जूलिया और लूना' कहानी की लेखिका कौन हैं? (ജൂലിയയും ലൂണയും എന്ന കഥയുടെ എഴുത്തുകാരി ആരാണ്?)

Ans : नेहा सिंह (നേഹ സിംഗ്)

9. नेहा सिंह की पहली पुस्तक कौन-सी है? (നേഹ സിംഗിന്റെ ആദ്യ പുസ്തകം ഏതാണ്?)

Ans : 'द वेनेसडे बाज़ार' ('ദ വെനസ്ഡേ ബസാർ')

10. नेहा सिंह लड़कियों और महिलाओं के लिए कौन-सा कैम्पेन चलाती हैं? (നെഹ കുട്ടികൾക്കും സ്ത്രീകൾക്കുമായി നേഹ സിംഗ് നടത്തുന്ന കാമ്പയിൻ ഏതാണ്?)

Ans : "व्हाई ടോഡേ" ("വൈ ലോയിറ്റർ")

11. चिपको आंदोलन के प्रमुख नेता कौन थे? (ചിപ്കോ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രധാന നേതാവ് ആരായിരുന്നു?)

Ans : सुंदरलाल बहुगुणा (സുന്ദരാൽ ബഹുഗുണ)

12. सुंदरलाल बहुगुणा ने किन क्षेत्रों में वनों के संरक्षण के लिए संघर्ष किया? (സുന്ദരാൽ ബഹുഗുണ ഏത് മേഖലയിലെ വനസംരക്ഷണത്തിനായാണ് പോരാടിയത്?)

Ans : हिमालय के पर्वतीय क्षेत्रों में (ഹിമാലയൻ പർവ്വത മേഖലകളിൽ)

13. विश्व पर्यावरण दिवस कब मनाया जाता है?

(ലോക പരിസ്ഥിതി ദിനം എന്ന് ആഘോഷിക്കുന്നു?)

Ans : पाँच जून (ജൂൺ 5)

14. 'हट्टे-कट्टे' शब्द का अर्थ क्या है? ('हट्टे-कट्टे' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം എന്താണ്?)

Ans : सशक्त या बलवान (ശക്തനായ അല്ലെങ്കിൽ തടിയനായ)

15. 'झट' शब्द का अर्थ क्या है? ('झट' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം എന്താണ്?)

Ans : जल्दी / शीघ्र (വേഗത്തിൽ)

16. 'बुलंद आवाज़' का क्या अर्थ है? ('ബുലന്ദ് ആവാജ്' എന്നാൽ എന്താണ് അർത്ഥമാക്കുന്നത്?)

Ans : ज़ोर की आवाज़ (ഉച്ചത്തിലുള്ള ശബ്ദം)

17. 'इर्द-गिर्द' शब्द का अर्थ लिखिए। ('ഇർദ്-ഗിർദ്' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം എഴുതുക.)

Ans : चारों ओर (ചുറ്റിലും)

18. 'तरकीबें' शब्द का अर्थ क्या है? ('തരകീബ്' എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം എന്താണ്?)

Ans : उपाय (തന്ത്രങ്ങൾ / ഉപായങ്ങൾ)

19. कहानी की घटनाओं को सही क्रम में लिखें:

- लड़की और पेड़ के इर्द-गिर्द हजारों लोग इकट्ठा होने लगे।
- एक रोज़ कुछ हट्टे-कट्टे आदमी एक बड़े-से पेड़ को काटने पहुँचे।

- हट्टे-कट्टे आदमियों के सेठ ने अजीबोगरीब तरकीबें लगाई।
- लड़की झट पेड़ पर चढ़ गई।
- कई दिनों तक पेड़ काटने का इंतज़ार करने के बाद एक दिन वे आदमी चुपचाप वहाँ से जाने लगे।
- लड़की ने चिड़ियों की तरह पेड़ पर अपना घोंसला बना लिया।

उत्तर (सही क्रम):

- एक रोज़ कुछ हट्टे-कट्टे आदमी एक बड़े-से पेड़ को काटने पहुँचे।
- लड़की झट पेड़ पर चढ़ गई।
- लड़की ने चिड़ियों की तरह पेड़ पर अपना घोंसला बना लिया।
- हट्टे-कट्टे आदमियों के सेठ ने अजीबोगरीब तरकीबें लगाई।
- लड़की और पेड़ के इर्द-गिर्द हजारों लोग इकट्ठा होने लगे।
- कई दिनों तक पेड़ काटने का इंतज़ार करने के बाद एक दिन वे आदमी चुपचाप वहाँ से जाने लगे।

20. जूलिया और सेठ के बीच की बातचीत तैयार करें।

जूलिया: सेठ जी! आप सब कहाँ जा रहे हैं?

सेठ: जूलिया, हम जा रहे हैं। तुम्हारी जीत हुई और हमारी हार हुई।

जूलिया: ठीक है, पर जाने से पहले मुझसे एक वादा करो।

सेठ: कैसा वादा जूलिया?

जूलिया: वादा करो कि तुम यहाँ का कोई भी पेड़ कभी नहीं काटोगे।

सेठ: ठीक है, मैं वादा करता हूँ। हम अब कोई पेड़ नहीं काटेंगे।

जूलिया: बहुत-बहुत धन्यवाद सेठ जी!

21. उस रात की जूलिया की डायरी तैयार करें जब सेठ ने उसे परेशान किया।

15 नवंबर 1997

बुधवार

आज की रात बहुत कठिन थी। सेठ ने मुझे डराने के लिए नीचे लाउडस्पीकर बजाया और ऊपर हेलिकॉप्टर उड़ाया। वे चाहते हैं कि मैं डरकर नीचे आ जाऊँ। लेकिन मैं नहीं डरूँगी। लूना मेरा सच्चा दोस्त है। मैं अपने दोस्त लूना को बचाने के लिए हमेशा पेड़ पर रहूँगी। मैं लूना को कभी कटने नहीं दूँगी। जीत मेरी ही होगी।

22. 'देश का विकास और प्रकृति-संरक्षण' विषय पर एक लघु लेख तैयार करें।

देश का विकास और प्रकृति-संरक्षण

आज विकास के नाम पर बहुत सारे पेड़ काटे जा रहे हैं। लेकिन पेड़ों को काटकर किया गया विकास असली विकास नहीं है। पेड़ हमारे लिए बहुत ज़रूरी हैं। पेड़ हमें शुद्ध हवा, फल और पानी देते हैं। अगर पेड़ नहीं होंगे तो धरती पर जीवन खत्म हो जाएगा। जूलिया ने भी हमें पेड़ों की रक्षा करना सिखाया है। हमें विकास के साथ-साथ नए पौधे भी लगाने चाहिए। प्रकृति बचेगी तो ही हम सब बचेंगे। इसलिए प्रकृति की रक्षा करना हमारा काम है।

23. जूलिया की जीत पर एक समाचार रिपोर्ट तैयार करें।

जूलिया की जीत: 'लूना' पेड़ बच गया

कैलिफोर्निया, 18 दिसंबर:

आज पर्यावरण की एक बड़ी जीत हुई है। पर्यावरण कार्यकर्ता जूलिया ने 738 दिनों के संघर्ष के बाद 'लूना' पेड़ को बचा लिया है। सेठ और उसके आदमी जूलिया को डराने में नाकाम रहे। आज सेठ ने जूलिया से वादा किया कि वे यहाँ के पेड़ कभी नहीं काटेंगे। इसके बाद सभी लकड़हारे चुपचाप वापस चले गए। आज पूरी दुनिया जूलिया की हिम्मत की तारीफ कर रही है।

24. 'प्रकृति/पेड़ बचाओ' पर पोस्टर के लिए मुख्य नारे लिखिए।

- "पेड़ बचाओ, जीवन बचाओ!"
- "पेड़ मत काटो, धरती को सुंदर बनाओ।"
- "जूलिया और लूना का संदेश, हरा-भरा हो हमारा देश!"
- "एक पेड़, एक ज़िंदगी।"

25. 'जूलिया और लूना' कहानी के आधार पर 'पेड़ बचाओ' या 'लूना के संरक्षण' पर एक सुंदर पोस्टर तैयार करें।

पेड़ बचाओ, जीवन बचाओ!

जूलिया और लूना का है यही संदेश, हरा-भरा हो हमारा देश!

- पेड़ों की कटाई बंद करो, सुंदर धरती को नष्ट मत करो।
- एक पेड़, एक ज़िंदगी — प्रकृति की रक्षा, हमारी सुरक्षा।

पर्यावरण क्लब, राजकीय उच्च विद्यालय, कोझिकोड